

Sygn. akt I Ns 1553/11

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SR Emilia Racięcka

Protokolant: sekr.sąd. Kamil Kowalik

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku F. S.

z udziałem G. S., B. S., A. S. (1) i I. A.

o podział majątku wspólnego i dział spadku

postanawia:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków F. S. i W. S. wchodzi lokatorskie spółdzielcze prawo do lokalu nr (...) położonego w Ł. przy ulicy (...) w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej im (...) o wartości 55.600 złotych (pięćdziesiąt pięć tysięcy sześćset);
2. dokonać podziału majątku wspólnego byłych małżonków F. S. i W. S. w ten sposób, że F. S. przyznać udział wynoszący $\frac{1}{2}$ (jedną drugą) w prawie opisanym w punkcie 1. i W. S. przyznać udział wynoszący $\frac{1}{2}$ (jedną drugą) w prawie opisanym w punkcie 1.;
3. ustalić, że w skład spadku po W. S. wchodzi udział wynoszący $\frac{1}{2}$ (jedną drugą) w prawie opisanym w punkcie 1. o wartości 27.800 złotych (dwadzieścia siedem tysięcy osiemset);
4. dokonać działu spadku w ten sposób, że przyznać na wyłączną własność F. S. składnik majątkowy opisany w punkcie 3.;
5. zasądzić od F. S. spłaty na rzecz pozostałych uczestników: G. S., B. S., A. S. (2) i I. A. w kwotach po 5.212,50 złotych (pięć tysięcy dwieście dwanaście 50/100) na rzecz każdego z nich płatne w terminie 6 (sześciu) miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia w niniejszej sprawie wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;
6. oddalić wniosek F. S. o dokonanie rozliczenia nakładu z jej majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 100 (stu) złotych;

Sygn. akt I Ns 1553/11

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 14 grudnia 2011 roku wnioskodawczyni F. S. wniosła o dokonanie „podziału lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu położonego w Ł. przy ulicy (...) wraz z przynależnym do lokalu wkładem mieszkaniowym poprzez przyznanie jej go na wyłączną własność bez obowiązku spłaty na rzecz uczestników

postępowania”. Sprawa toczyła się jako sprawa o dział spadku. Uczestnikami postępowania byli: G. S., I. A., A. S. (2) i B. S..

Wnioskodawczyni wniosła także o rozliczenie nakładu poczynionego przez nią z majątku odrębnego na majątek wspólny byłych małżonków.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawczyni wskazała, że postanowieniem z dnia 2 lipca 2009 roku w sprawie I Ns 334/09 stwierdzono, że spadek po W. S. nabyła wnioskodawczyni w 1/4 części i uczestnicy w części 3/16 każdy z nich.

/wniosek k. 2-3/

W piśmie przygotowawczym z dnia 6 marca 2012 roku wnioskodawczyni sprecyzowała, że w jej ocenie wartość wkładu mieszkaniowego związanego z lokalem wynosi 11.000 złotych i wnioskiem objęty jest także wniosek o podział majątku wspólnego oraz dział spadku po W. S..

/pismo k. 27/

Na rozprawie w dniu 24 maja 2012 roku pełnomocnik wnioskodawczyni popierał wniosek o podział majątku wspólnego i dział spadku i wnosił o przyznanie prawa do lokalu objętego wnioskiem na rzecz wnioskodawczyni. Oświadczył, że nie było nakładu z majątku odrębnego wnioskodawczyni na majątek wspólny byłych małżonków S., natomiast wniosek o rozliczenie tego nakładu został zgłoszony przez wnioskodawczynię z uwagi na określone przekształcenia własnościowe dotyczące tego lokalu. Z ostrożności podtrzymał wniosek o rozliczenie tego nakładu w kwocie 100 złotych.

/protokół k. 38/

W piśmie z dnia 28 czerwca 2013 roku uczestniczka I. A. wniosła o przyznanie na jej rzecz stosownej spłaty w razie przyznania wnioskodawczyni prawa do lokalu, a nadto wniosła o objęcie działem całego majątku spadkodawcy.

/pismo k.19-110/

Na rozprawie w dniu 20 lipca 2015 roku, poprzedzającej bezpośrednio wydanie orzeczenia w tej sprawie, pełnomocnik wnioskodawczyni popierał wniosek w zakresie podziału majątku wspólnego i działu spadku oraz rozliczenia nakładów jak na rozprawie w dniu 24 maja 2012 roku.

Pełnomocnik uczestniczki I. A. zajął stanowisko jak dotychczas, pozostali uczestnicy nie stawili się.

/protokół k. 205-206/

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

W dniu 11 czerwca 1974 roku wnioskodawczyni złożyła do nieistniejącej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) wniosek o przydział mieszkania.

/wniosek k. 10-12/

W dniu 10 lipca 1974 roku wnioskodawczyni zawarła związek małżeński z W. S..

/kopia aktu małżeństwa k. 13/

W dniu 8 czerwca 1978 roku wnioskodawczyni uzyskała przydział lokalu nr (...) na warunkach lokatorskiego prawa do lokalu w budynku przy ulicy (...). Jako domowników uprawnionych do zamieszkania w lokalu wskazano: męża W. S. i syna A. S. (2).

/przydział k. 13/

(...) w zaświadczeniu z dnia 18 grudnia 1978 roku wskazała, że wnioskodawczyni posiada książeczkę mieszkaniową wystawioną dnia 2 stycznia 1966 roku. Stan oszczędności na dzień 18 grudnia 1978 roku wynosi 21.000 starych złotych, premia za systematyczne oszczędzanie wynosi 7.900 starych złotych, premia gwarancyjna : 6.835 starych złotych, odsetki w kwocie: 4.163 starych złotych- łącznie – gdyby na dzień 18 grudnia 1978 roku wyżej wymieniony wkład został przelany do Spółdzielni to wyniósłby 39.898 złotych.

W dniu przydziału lokalu tj. 8 czerwca 1978 roku wymagany wkład mieszkaniowy wynosił 33.900 starych złotych.

Likwidacja książeczki nastąpiła w dniu 1 **września 1979 roku**. Zgromadzony wówczas wkład mieszkaniowy na książeczkę wynosił 16.825 starych złotych, premia za systematyczne oszczędzanie wyniosła 6.650 starych złotych, premia gwarancyjna 5.736 starych złotych, naliczone odsetki 4.689 starych złotych.

Na dzień 7 czerwca 1974 roku naliczony na książeczkę wkład mieszkaniowy wynosił 15.371,40 złotych.

/zaświadczenie ze Spółdzielni k. 63, załączone akta członkowskie/

Przydział lokalu nastąpił według obowiązującego wówczas Statutu nieistniejącej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) opracowanego na podstawie ówczesnie obowiązującego prawa spółdzielczego, które przewidywało, że przydział lokalu mieszkalnego jest dokonywany dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członka Spółdzielni i jego rodziny. Tym samym W. S. miał prawo zamieszkiwania w przydzielonym lokalu jako mąż członka Spółdzielni. Wobec przydziału lokalu w trakcie trwania małżeństwa istniało domniemanie wspólności ustawowej wkładu mieszkaniowego.

W. S. nigdy nie był członkiem Spółdzielni.

Spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu przysługiwało i przysługuje F. S. i nie zostało przekształcone w inne prawo.

Wnioskodawczyni wystąpiła do Spółdzielni z wnioskiem o przekształcenie lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu w odrębną własność.

/zaświadczenie ze spółdzielni k. 125, załączone akta członkowskie/

Środki na książeczkę mieszkaniowej wnioskodawczyni odkładała od 1966 r. Po ślubie z W. S. wnioskodawczyni nie dokonywała żadnych wpłat na tę książeczkę.

Małżonkowie nie zawierali żadnych umów małżeńskich. W skład majątku dorobkowego wchodzi jedynie prawo do przedmiotowego lokalu.

W skład spadku wchodzi ewentualnie tylko udział w prawie do lokalu. Nie ma żadnych innych składników.

Wnioskodawczyni mieszka w lokalu nr (...) przy ulicy (...) w Ł.. Nie ma innego mieszkania. Utrzymuje się z emerytury w wysokości ok. 1550 zł netto. Nie ma oszczędności. Nie robiła rozeznania co do swojej zdolności kredytowej. Nie ma żadnych długów. Leczy się - ma torbiel na osierdzu serca.

/przesłuchanie wnioskodawczyni k. 206 w związku z k. 58/

Postanowieniem z dnia 2 lipca 2009 roku w sprawie I Ns 334/09 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi stwierdził, że spadek po W. S. zmarłym 28 maja 1987 roku nabyła żona F. S. w 1/4 części i dzieci: G. S., I. A., A. S. (2) i B. S. w części po 3/16 każde z nich.

/postanowienie k. 14/

Od 1987 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) uległa reorganizacji, część dokumentów przekazana została do nowej Spółdzielni im. (...).

Wartość aktualna spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego zgodnie ze stanem na dzień 28 maja 1987 roku przy zastosowaniu współczynnika $K = 0,90$ wynosi **55.600 złotych**.

Współczynnik K , to współczynnik, którym może posługiwać się rzeczoznawca. Powinien być zawarty w granicach plus - minus 10%. Jego zastosowanie dotyczy sytuacji ponad przeciętnej.

/opinia biegłego z zakresu szacunku nieruchomości k. 143-151, opinia uzupełniająca k. 171-172, opinia ustana k. 205 odw/

Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie zgromadzonych dokumentów, opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości i dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni.

Przedmiotową opinię biegłego z zakresu szacunku nieruchomości zakwestionował pełnomocnik wnioskodawczyni. Podniósł w piśmie przygotowawczym z dnia 26 września 2014 roku i 21 stycznia 2015 roku (data wpływu), że biegły nie określił w swojej opinii zasadniczej jaką zastosował metodę wyceny nieruchomości a nadto, że do wyceny nie przyjął nieruchomości podobnych. Nadto podniósł, że biegły w swojej opinii na potrzeby wyceny winien zastosować współczynnik korekcyjny K co najmniej na poziomie 0,9 z uwagi na standard wykończenia lokalu wedle wykończenia z końca lat 80-tych. Zastrzeżenia pełnomocnika wnioskodawczyni zostały wyjaśnione w opinii pisemnej uzupełniającej i opinii ustnej. W ocenie Sądu biegły w sposób jasny i klarowny wyjaśnił, że nieruchomości podobne to te które położone są w tej samej dzielnicy, w budynkach z jednego okresu, o podobnej powierzchni użytkowej i wyposażeniu w instalacje. Biegły ostatecznie przychylił się także do konieczności zastosowania w wycenie współczynnika K na poziomie 0,90. Biegły wskazał nadto, że w tej sprawie można zastosować współczynnik K o wartości 0,90, z tego względu, że mieszkanie było wyceniane według stanu sprzed 30 lat. Wówczas inne były standardy wykonawstwa i wykończenia. Aktualnie do wyceny spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu podstawą wyceny jest wartość prawa własności. Obecnie wartość wkładu mieszkaniowego zgodnie z ustawą o spółdzielniach, to wartość rynkowa lokalu pomniejszona o koszty manipulacyjne. W niniejszej sprawie spadkodawca zmarł w 1987 r. i na tę chwilę wyceniano było prawo. Biegły podkreślił, że dane, co do tego jaką część wartości prawa własności lokalu mieszkalnego stanowi wartość lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu, uzyskał ze spółdzielni – według zasad obowiązujących w 1987 roku. W 1987 r. nie było rynku nieruchomości. W swojej opinii biegły zastosował metodę korygowania cen. Decydującym elementem wyceny był stan techniczny lokalu, stąd współczynnik – 40% w cechach, jeśli chodzi o stan techniczny. Sąd uznał wszystkie wyjaśnienia biegłego za wystarczające i wnioski opinii przyjął za własne ustalenia.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Wniosek złożony w niniejszej sprawie obejmował podział majątku wspólnego i dział spadku.

Gdy w skład spadku wchodzi udział w małżeńskiej wspólności ustawowej i wcześniej nie doszło do przesądzenia kwestii ewentualnych nierównych udziałów (art. 43 § 2 k.r. i op.) i zwrotu z tytułu nakładów, wydatków oraz innych świadczeń z majątku wspólnego na majątek odrębny lub odwrotnie, to połączenie w jednym postępowaniu działu spadku z podziałem majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej jest konieczne (tak też uchwała SN z dnia 2 marca 1972 r. III CZP 100/71 opubl. Legalis).

Zgodnie z przepisem art. 567 § 3 kpc do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym tego artykułu (podział majątku, żądanie ustalenia nierównych udziałów zwrot wydatków, nakładów i innych świadczeń z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie) stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku.

Przepis art. 684 kpc przewiduje, że skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd. W niniejszej sprawie skład majątku wspólnego małżonków S. oraz skład spadku po W. S. nie był okolicznością sporną. Uczestniczka I. A. wniosła o objęcie działem całego majątku małżeńskiego spadkowego jednakże nie wskazała innych składników

podlegających działowi. Sąd dał wiarę wnioskodawczyni, że podziałem i działem objęty jest tylko jeden składnik – lokatorskie prawo do lokalu.

Sąd w toku niniejszego postępowania zobligowany był ustalić wartość składników majątku wspólnego i składników spadku podlegających podziałowi. W dziale spadku (podziale majątku) na podstawie art. 1035 i n. kc stan spadku ustala się według otwarcia spadku (ustania wspólności), jego zaś wartość - według cen z chwili dokonania działu (uchw. SN z 27.9.1974 r., III CZP 58/74, OSNC 1975, Nr 6, poz. 90). W tym celu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego rzeczoznawcy wraz z dowodem z opinii uzupełniającej pisemnej i ustnej i wnioski biegłego Sąd przyjął jako podstawę wyliczeń w celu ustalenia wysokości ewentualnych spłat z udziałów. Stan składników na dzień ustania wspólności i otwarcia spadku nie był ostatecznie sporny, po uzyskaniu wyczerpujących wyjaśnień od biegłego.

Wskazać należy w tym miejscu, że przepisy KRiO dotyczące wspólności ustawowej i składników majątku uległy istotnej zmianie, która weszła w życie 20 stycznia 2005 roku na mocy ustawy zmieniającej KRiO z 17 czerwca 2004 roku (Dz.U. Nr 162, poz. 1691). Ze względu na przepisy intertemporalne zawarte w ustawie zmieniającej w sprawach w których wspólność ustala po dniu 20 stycznia 2005 roku stosuje się przepisy obowiązujące od tej daty. A zatem w niniejszej sprawie zastosowanie znajdą przepisy sprzed nowelizacji.

Przepisy sprzed nowelizacji, które stosowane będą w niniejszej sprawie, miały następujące brzmienie:

Art. 31: z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek (wspólność ustawowa). Przedmioty majątkowe nie objęte wspólnością stanowią majątek odrębny każdego z małżonków.

Art. 32:

§ 1. Dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich.

§ 2. W szczególności stanowią dorobek małżonków:

- 1) pobrane wynagrodzenie za pracę oraz za inne usługi świadczone osobiście przez któregokolwiek z małżonków;
- 2) dochody z majątku wspólnego, jak również z odrębnego majątku każdego z małżonków.

Art. 33: Odrębny majątek każdego z małżonków stanowią:

- 1) przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej;
- 2) przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
- 3) przedmioty majątkowe nabyte ze środków uzyskanych w zamian za przedmioty wymienione w dwóch punktach poprzedzających;
- 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków;
- 5) przedmioty majątkowe służące do wykonywania zawodu, jeżeli zostały nabyte ze środków należących do odrębnego majątku małżonka wykonywającego ten zawód; nie dotyczy to jednak przedmiotów służących do prowadzenia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa;
- 6) prawa niezbywalne;
- 7) przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu

całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;

8) wierzytelności o wynagrodzenie za pracę lub za inne usługi świadczone osobiście przez jednego z małżonków;

9) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;

10) prawa autorskie twórcy, prawa twórcy wynalazku, wzoru lub projektu racjonalizatorskiego.

Na wstępie rozważań poczynić należy kilka uwag.

Po pierwsze – podziałowi i działowi w niniejszej sprawie podlega prawo do lokalu (mimo, że co do zasady jest niezbywalne i nie podlega obrotowi), a nie związany z tym prawem wkład. Jest tak dlatego, że prawo to przydzielone zostało wnioskodawczyni w trakcie trwania związku małżeńskiego. Konsekwencją tej konstatacji jest rozważenie czy weszło ono do majątku dorobkowego, czy też nie. W. S. nigdy nie był członkiem Spółdzielni i jego śmierć nie spowodowała wygaśnięcia przedmiotowego lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu, nie można w tej sprawie zatem dzielić samym wkładem, bo prawo nadal istnieje i przysługuje wnioskodawczyni.

Po drugie – wymagany wkład mieszkaniowy pokryty został ze środków znajdujących się na książeczce mieszkaniowej wnioskodawczyni. W dniu przydziału lokalu tj. 8 czerwca 1978 roku wymagany wkład mieszkaniowy wynosił 33.900 starych złotych. Przy czym stan oszczędności na książeczce na dzień 18 grudnia 1978 roku wynosił 21.000 starych złotych, premia za systematyczne oszczędzanie wynosiła 7.900 starych złotych, premia gwarancyjna : 6.835 starych złotych, odsetki: 4.163 starych złotych.

Środki zgromadzone na książeczce to majątek odrębny wnioskodawczyni jeśli idzie o oszczędności (wpłacane jeszcze przed zawarciem małżeństwa), natomiast premia za systematyczne oszczędzanie, premia gwarancyjna i odsetki to majątek dorobkowy - jako dochody z majątku odrębnego zgodnie z art. 32 § 2 pkt 2 KRO sprzed nowelizacji. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez wnioskodawczynię. Taka konstatacja natomiast nie pozwala uznać, że przedmiotowe lokatorskie prawo do lokalu stanowi wyłącznie majątek odrębny wnioskodawczyni i weszło do niego na zasadzie art. 33 pkt 3 KRO sprzed nowelizacji (surogacja). Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela bowiem w pełni stanowisko zawarte w wyroku Sądu Najwyższego z 17 maja 1985 roku (III CRN 119/85 OSPiKA 1986, nr 9-10 poz 185). Zgodnie z tym stanowiskiem w systemie obowiązującego prawa rodzinnego, przyjmującego jako zasadę reżim ustawowej wspólności majątkowej, można skonstruować domniemanie, według którego określone rzeczy w transakcji dokonywanej przez jednego tylko z małżonków zostały nabyte z majątku dorobkowego w interesie (na rzecz) ustawowej majątkowej wspólności małżeńskiej. Natomiast nabycie określonej rzeczy w majątku odrębnym małżonka musi wynikać wyraźnie nie tylko z oświadczenia współmałżonka, ale także i to przede wszystkim - z całokształtu okoliczności istotnych prawnie z punktu widzenia przepisów KRO. Sąd Najwyższy konstatawał w tymże orzeczeniu, że pojęcia surogacji nie można interpretować tak szeroko, by każde zaangażowanie środków pieniężnych pochodzących z majątku nieobjętego wspólnością ustawową musiało prowadzić do traktowania nabytego przedmiotu majątkowego jako stanowiącego w całości lub w odpowiedniej części składnik majątku osobistego małżonka. Nabyty składnik zgodnie z regułą zawartą w art. 31 § 1 KRO powinien zostać potraktowany zatem jako część majątku dorobkowego, a po stronie małżonka, z majątku którego pochodziły środki, które poza środkami wspólnymi przeznaczone zostały na zakup składnika, powstaje roszczenie o ich zwrot na podstawie art. 45 KRO. W okolicznościach niniejszej sprawy podstawowe znaczenie ma fakt, że przyznane lokatorskie prawo do lokalu służyć miało zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych całej rodziny i dlatego weszło w skład majątku dorobkowego.

A zatem wkład związany z lokalem pokryty został ze środków stanowiących majątek odrębny wnioskodawczyni (oszczędności na książeczce) i częściowo z majątku dorobkowego (dochody z majątku odrębnego, które stanowiły dorobek). Reasumując zatem skonstatować należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 31 KRO – lokatorskie prawo do lokalu weszło w skład dorobku małżonków i podlegało podziałowi – stąd orzeczenie zawarte w punkcie 1 i 2

postanowienia. Co do zasady bowiem udziały małżonków są równe, a w niniejszej sprawie ustalenie nierównych udziałów nie było zgłoszone.

W konsekwencji w skład spadku po W. S. wszedł udział w prawie – pkt 3 postanowienia.

Ustalając wartość prawa dla potrzeb podziału majątku i działu spadku Sąd przyjął wartość 55.600 złotych- zgodnie z opinią biegłego. Wartość spadku to połowa tej kwoty , czyli 27.800 złotych.

Kwestię ustalania wartości lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu w zbiorczy, analityczny sposób przedstawił Sad Najwyższy w uchwale z 17 listopada 2009 roku (III CZP 81/09 opubl. Legalis), w której wskazał w szczególności , iż żaden przepis prawa nie wskazuje wprost, w jaki sposób należy ustalić wartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w sprawie o podział majątku wspólnego. Orzecznictwo, poszukując odpowiedniego sposobu określania tej wartości , zawsze odwoływało się do zasad przyjętych w kolejnych ustawach regulujących spółdzielcze prawa do lokalu, jako przewidujących najbardziej adekwatne kryteria rozliczeń dla tego rodzaju prawa.

Wartość lokatorskiego prawa do lokalu w niniejszej sprawie ustalana była na dzień śmierci W. S., czyli na dzień 28 maja 1987 roku. Obowiązywała już wówczas ustawa z 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze (tekst jedn. Dz. U. 2003 Nr 188 poz 1848 ze zmianami). Sąd Najwyższy w uchwale z 25 października 1983 roku (III CZP 50/83 opubl. Legalis) przyjął, że w sprawie o podział majątku wspólnego równowartość spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu stanowi suma odpowiadająca wkładowi mieszkaniowemu, jaki w chwili podziału obowiązany byłby wnieść członek spółdzielni ubiegający się o przydział nowo wybudowanego lokalu tej samej wielkości i o zbliżonym standardzie. Sąd Najwyższy odwołał się do regulacji zawartej w art. 218 § 4 Prawa spółdzielczego. A zatem kryteria ustalania wartości lokatorskiego prawa do lokalu były takie jak obowiązywałyby w chwili rozliczania członka spółdzielni ze spółdzielnią po wygaśnięciu prawa.

W realiach niniejszej sprawy biegły w swojej ustnej uzupełniającej opinii wyjaśnił wyczerpująco, że dane do ustalenia proporcji i wartości lokatorskiego prawa do lokalu na rok 1987 uzyskał ze Spółdzielni i dla ustalenia wartości lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu przyjął wartość wkładu na ten czas opierając się o przedstawione przez S. zasady rozliczeń ze swoim członkiem.

W postępowaniu działowym na podstawie art. 688 kpc stosuje się przepisy dotyczące zniesienia współwłasności. Postępowanie o dział spadku oraz o zniesienie współwłasności przebiega według identycznych, podstawowych reguł (art. 210-212 KC w zw. z art. 1035 KC oraz art. 618-625 KPC w zw. z art. 688 KPC). Możliwe jest w szczególności wydanie orzeczenia uwzględniającego uzgodnione stanowisko współwłaścicieli (spadkobierców), o ile nie sprzeciwia się ono prawu i zasadom współżycia społecznego oraz nie narusza w sposób rażący interesu osób uprawnionych (art. 622 § 1 i 2 KPC; post. SN z 24.11.1998 r., I CKU 68/98, Prok. i Pr. - wkł. 1999, Nr 4, poz. 36). Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności Sąd w punkcie 4 postanowienia orzekł jak w sentencji. Sposób działu spadku nie był w tej sprawie sporny.

Skoro wartość spadku wynosi 27.800 złotych i wnioskodawczyni odziedziczyła ¼ spadku, to podziałowi podlega ¾ tej kwoty , co daje po 5.212,50 złotych na rzecz każdego z pozostałych czterech spadkobierców. Z tego względu Sąd orzekł jak w w punkcie 5 postanowienia. Sąd uznał, że okres 6 miesięcy będzie dla wnioskodawczyni wystarczający na zgromadzenie środków koniecznych na spłaty pozostałych spadkobierców.

W punkcie 6 postanowienia Sąd oddalił wniosek o rozliczenie nakładu z majątku odrębnego wnioskodawczyni na majątek dorobkowy w kwocie 100 złotych. Roszczenie to, mimo że objęte wnioskiem w niniejszej sprawie, rozpatrywane jest według zasad obowiązujących w procesie, bo roszczenie to ma w istocie charakter procesowy. A zatem należy udowodnić nie tylko zasadę rozliczenia nakładu, ale i wysokość nakładu. O ile, jak wywiedziono powyżej , w niniejszej sprawie były podstawy do rozliczenia nakładu z majątku wnioskodawczyni na majątek dorobkowy, to wnioskodawczyni, mimo, że reprezentowana była przez fachowego pełnomocnika, nie udowodniła wysokości tego nakładu. Pełnomocnik wnioskodawczyni zresztą podkreślał, że wniosek o rozliczenie nakładu został złożony z

ostrożności i bez żadnego wytłumaczenia i uzasadnienia określił jego wartość na 100 złotych. Sąd zaś w niniejszej sprawie nie działa z urzędu w zakresie ustalania wartości tego nakładu i dlatego roszczenie to uległo oddaleniu.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji.